

Nr 247.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående beredande av förbättrade lokaler åt länsstyrelsen i Stockholms län och byggnadsstyrelsen; given Stockholms slott den 5 april 1918.

Under åberopande av härvid fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen

att för beredande av förbättrade lokaler åt länsstyrelsen i Stockholms län och åt byggnadsstyrelsen enligt i statsrådsprotokollet närmare angiven plan på extra stat för år 1919 under sjunde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av högst 513,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 april
1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGREN,
 friherre PALMSTIERNA,
 RYDÉN,
 UNDÉN,
 THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anförde:

Genom nådigt brev den 21 april 1865 medgav Kungl. Maj:t, att i nordvästra hörnet av Karl XIII:s torg här i staden finge på vissa villkor uppföras en byggnad, huvudsakligen innehållande lokaler för konst-expositioner och målarateljéer. Med stöd av bestämmelserna i nämnda brev avslöt dåvarande överintendentensämbetet den 25 september 1866 med ett för uppförandet av nämnda byggnad bildat bolag, kallat atelier-byggnadsaktiebolaget, kontrakt angående upplåtande av tomt för omförmälda ändamål å anvisad plats i Karl XIII:s torg, varvid, utom annat, under punkt 9 i kontraktet stadgades, att, därest ifrågavarande tomt framdeles skulle finnas vara för något statens ändamål behöflig och således till följd av därom meddelat nådigt beslut komme att till kronan återställas, bolaget skulle äga att för därå då varande byggnad

av kronan erhålla lösen till belopp, motsvarande anläggningskostnaden enligt de däröver upprättade verifierade byggnadsräkningarna, vilka, för att vid sådan likvid tjäna till efter rättelse, borde hos överintendentsämbetet förvaras.

Enligt beslut den 13 april 1886 medgav Kungl. Maj:t vidare, att en veranda finge uppföras å den södra, smalare delen av ifrågavarande tomt, därvid såsom villkor bestämdes, bland annat, att någon förhöjning i det en gång bestämda beloppet av den lösesumma, kronan hade att eventuellt erlägga, icke finge äga rum.

I skrivelse den 3 juli 1917 framhöll överintendentsämbetet de rådande svårigheterna att inom staten tillhöriga byggnader i huvudstaden bereda lokaler för offentliga ämbetsverk, beredningar och kommittéer m. m., och framställde ämbetet fördenskull förslag därom, att Kungl. Maj:t, med begagnande av den kronan, på sätt ovan sagts, förbehålla rätt, skulle vidtaga åtgärder för ifrågavarande tomts återställande till statsverket. Härvid meddelade ämbetet, att de hos ämbetet förvarade byggnadsräkningarna utvisade, att den i kontraktet omnämnda anläggningskostnaden uppgått till 100,856 kronor 98 öre.

Vid föredragning den 3 augusti 1917 av överintendentsämbetets nyssnämnda skrivelse förklarade Kungl. Maj:t, att ifrågavarande tomtområde skulle till Kungl. Maj:t och kronan återställas den 1 oktober 1918, varjämte Kungl. Maj:t uppdrog åt ämbetet att ej mindre uppsäga ateljébyggnadsaktiebolaget till avflyttning senast sistnämnda dag än även upprätta och till Kungl. Maj:t inkomma med fullständigt förslag i fråga om användning för statsändamål av omfördälda byggnad ävensom till de ändringsarbeten å densamma som kunde finnas påkallade.

Sedermera har överintendentsämbetet såväl verkställt den anbefallda uppsägningen som ock i en den 3 november 1917 till Kungl. Maj:t inkommen skrivelse avgivit utlåtande rörande byggnadens användning. I fråga härom innehöll utlåtandet alternativa förslag. Det ena avsåg en ganska grundlig ombyggnad för en beräknad kostnad av omkring 332,000 kronor, det andra innefattade ett mer provisoriskt iordningställande av de nuvarande lokalerna och beräknades kunna utföras för 27,000 kronor. Enligt vad jag från byggnadsstyrelsen inhämtat skulle, i betraktande av den alltjämt pågående prisstegringen, nämnda bägge belopp nu böra väsentligt höjas.

Det förstnämnda förslaget avsåg fullständig om- och påbyggnad av ifrågavarande byggnad samt inrymmande i densamma av regeringsrätten, lagrådet, lagberedningen, justitiedepartementets byrå för lagärenden samt lantbruksstyrelsen. Det senare åter gick ut på att provisoriskt

och till lindrigaste pris bereda lokaler åt regeringsrätten, lagrådet och krigsarkivet. Då emellertid regeringsrätten i ett över berörda förslag avgivet yttrande på det bestämdaste motsatt sig dess och lagrådets ifrågasatta förflyttning till ifrågavarande byggnad, ansåg sig byggnadsstyrelsen böra återtaga de sålunda uppgjorda förslagen och har styrelsen gått i författning om utarbetande av nytt förslag till byggnadens användande.

I propositionen om tilläggsstat för år 1918 föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att till inlösen av ifrågavarande byggnad anvisa ett förslagsanslag, högst 100,857 kronor. Denna hemställan bifölls av riksdagens båda kamrar den 6 mars 1918. Vid ifrågavarande propositions föredragning i statsrådet meddelade jag, att jag, i det läge, vari frågan om byggnadens användning och de ombyggnads- eller reparationsarbeten, som därav kunde påkallas, befunne sig, icke för det dåvarande vore i tillfälle att härutinnan framlägga något förslag, samt att jag, då den dittills åvägabragta utredningen icke ens gäve någon bestämd ledning för omdömet, i vilken av de två genom överintendentensämbetets alternativa förslag antydda riktningarna den lämpliga lösningen borde sökas, icke heller såge mig i stånd att föreslå någon approximativ beräkning av kostnadsbeloppet.

Byggnadsstyrelsen.

I underdånig skrivelse den 5 mars 1918 har nu byggnadsstyrelsen anmält, att styrelsen verkställt förnyad utredning rörande den lämpligaste användningen av ifrågavarande byggnad, samt att denna utredning lett till sammanförande av denna fråga med lösandet av länsstyrelsens i Stockholms län och byggnadsstyrelsens lokalfrågor i det s. k. Preisiska huset. I denna skrivelse anför byggnadsstyrelsen, bland annat, följande:

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Stockholms län, vars ämbetslokaler vore förlagda inom tre våningar i det s. k. Preisiska huset med adressnummer 36 vid Drottninggatan, hade i bilagd skrivelse den 11 februari 1918 till byggnadsstyrelsen hemställt om utredning i syfte att länsstyrelsens till följd av ökat arbete och ökat antal tjänstemän oavvisliga behov av större utrymme måtte kunna tillgodoses, därvid jämväl framhållits den stora olägenheten av tjänstelokalernas nuvarande fördelning på tre våningar.

Med anledning härav — och då för byggnadsstyrelsen själv olägenheten av tjänstelokalernas förläggning i två skilda hus (för två av styrelsens byråer förhyres en våning i huset nr 18 Klara Södra Kyrkogata) visat sig vara till stort men för arbetet inom styrelsen — hade genom byggnadsstyrelsens försorg det förut uppgjorda och med förutvarande

överintendentsämbetets skrivelse den 31 oktober 1916 till Kungl. Maj:ts överlämnade förslaget till om- och tillbyggnad av Preisiska huset reviderats och omarbetats i samråd med representanter för länsstyrelsen. Härvid hade två alternativ gjort sig gällande i denna lokalfråga, som alltså berörde såväl länsstyrelsen och landshövdingbostället som ock byggnadsstyrelsen.

Alternativ I vore åskådliggjort å två skrivelsen bifogade ritningsblad, märkta Alternativ I, Blad 1 och 2. Det fasthölle i allt väsentligt vid nyssnämnda tidigare uppgjorda förslag till om- och tillbyggnad av Preisiska huset och innebure alltså utbrytning av landshövdingbostället och byggnadens uppdelning mellan länsstyrelsen och byggnadsstyrelsen.

Kostnaderna för utförandet av de i Alternativ I avsedda byggnadsarbeten hade beräknats till 260,000 kronor på sätt skrivelsen bifogad kostnadsberäkning utvisade. För hyrande av våning för landshövdingen borde beräknas ett årligt belopp av 10,000 kronor, vilket, kapitaliserat efter 5 procent, gäve ett kapitalvärde av 200,000 kronor. Alternativ I skulle alltså sammanlagt binda ett belopp av 460,000 kronor.

Genom realiserandet av detta förslag skulle givetvis såväl länsstyrelsen som byggnadsstyrelsen erhålla lokaler, fullt tillräckliga för de nuvarande behoven; och skulle byggnadsstyrelsen därjämte vinna den stora fördelen att få samtliga byråer under samma tak.

Rörande alternativ I hade Kungl. Maj:ts befallningshavande i en jämväl bilagd skrivelse till byggnadsstyrelsen den 23 februari 1918 meddelat, att förslaget visserligen tillfredsställde länsstyrelsens behov av ökade lokaler, om ock en viss olägenhet bleve följden av landskontorets fördelning på tre olika våningar. Denna olägenhet hade emellertid icke kunnat undvikas för att byggnadsstyrelsen skulle kunna erhålla tillräckligt utrymme och en nöjaktig förläggning av sina lokaler.

Beträffande de för byggnadsstyrelsen avsedda lokalerna hade vid förslagets upprättande icke kunnat undvikas vissa olägenheter, bland vilka särskilt framträdde de i vindsvåningen belägna rummens mindre fördelaktiga dagsbelysning genom vindskupor. Det för utställning av byggnadsmaterialier och modeller m. m. avsedda utrymmet komme med all sannolikhet även inom kort att visa sig otillräckligt, och dess beskaffenhet såsom utställningslokal vore icke heller fullt ändamålsenlig. Styrelsens stadsplanebyrå motsåge, på grund av bestämmelser i den nya lagen om fastighetsbildning i stad, en hastig, i förra inredningsförslaget icke beräknad tillväxt av sitt arkiv, men det hade icke kunnat undgås,

att det härför avsedda utrymmet blivit från början starkt begränsat. Arkiven kunde ej heller göras nöjaktigt brandfria.

Vad utvidgningsmöjligheterna enligt Alternativ I beträffade erbjöde sig i detta avseende endast två rum för länsstyrelsens behov. För byggnadsstyrelsen däremot vore redan från början så gott som allt disponibelt utrymme taget i anspråk, och med all sannolikhet kunde förutses, att det nyorganiserade ämbetsverket inom kort bleve i behov av vidgade lokaler.

Ökade utrymmen skulle visserligen kunna vinnas genom påbyggnad av fastigheten. Detta arbete skulle emellertid ställa sig särdeles kostsamt. Befintliga vindsvåningar, som för närvarande vore inredda för landshövdingen och till ämbetslokaler åt länsstyrelsen m. m. måste nämligen då borttagas och hela två nya våningar behöva påbyggas, d. v. s. genom påbyggnad av två våningar skulle endast vinnas en vånings verkligt ökat utrymme.

Alternativ II utgjorde en kombinerad lösning av frågorna om användningen av såväl ateljébyggnadsaktiebolagets hus som Preisiska huset. Förslaget vore åskådliggjort å sju skrivelser bifogade ritningar, märkta Alternativ II, Blad 1 och 2 samt Blad a—e. Det avsåge inrymmandet av länsstyrelsen, med bibehållandet av landshövdingbostaden, i Preisiska huset och vidtagande inom detta av endast vissa ändringar såsom anordnande av värmeledning, w.c., tvättställ m. m., varför kostnaderna enligt bifogad kostnadsberäkning beräknats till 93,000 kronor. Enligt detta alternativ skulle byggnadsstyrelsen utflytta ur Preisiska huset och i sin helhet förläggas till ateljébyggnadsbolagets hus, som skulle för ändamålet om- och påbyggas enligt ett av byggnadsrådet G. Petterson uppgjort förslag. Kostnaden för denna om- och påbyggnad hade enligt jämväl vidlagd kostnadsberäkning beräknats till 420,000 kronor.

Genom Alternativ II skulle fullt tillfredsställande lokaler vinnas för länsstyrelsen, som ävenledes skulle ernå önskemålet att få landskontorets ämbetsrum förlagda till endast två våningar, och byggnadsstyrelsen skulle erhålla särdeles fördelaktiga och för styrelsens behov passande lokaler. Med hänsyn till utvidgningsmöjligheterna vore detta förslag gynnsammare än det föregående. I Preisiska huset skulle för länsstyrelsen erhållas tillräckliga reservutrymmen och vid behov kunde framdeles ytterligare utrymmen vinnas genom ombyggnad i enlighet med Alternativ I.

Den ombyggda ateljébyggnaden skulle till en början ej behöva helt tagas i anspråk av byggnadsstyrelsen, utan bottenvåningen skulle

kunna uthyras tillsvidare. Framtida utvecklingsmöjlighet erbjöde sig åt söder genom husets tillbyggnad.

Vad de med ett utförande av Alternativ II förbundna kostnaderna beträffade, skulle dessa, såsom av det sagda framginge, belöpa sig till 513,000 kronor, vartill emellertid komme det belopp, högst 100,857 kronor, med vilket Kungl. Maj:t i proposition om tilläggsstat till riksstaten för år 1918 föreslagit riksdagen, att ateljébyggnaden måtte inlösas. Man hade emellertid även att räkna med vissa icke oväsentliga inkomster. Såsom nyss anmärkts komme nämligen till en början ej allt utrymme i Preisiska huset att behöva tagas i anspråk för länsstyrelsens räkning. Vid förslaget uppgörande hade beräknats, att 6 tjänsterum skulle kunna upplåtas åt kommittéer och 3 utrymmen till förvaring av byggnadsstyrelsens möbelförråd. Hyran för dessa lokaler hade uppskattats till 4,600 kronor, vilket belopp kapitaliserat efter 5 procent, gjorde en summa av 92,000 kronor, med vilken alltså det ovan angivna sammanlagda utgiftsbeloppet rätteligen borde minskas. På så sätt skulle alltså kostnaden för Alternativ II nedbringas till omkring 521,800 kronor.

Vidare hade här ovan antytts, att bottenvåningen i ateljébyggnaden kunde åtminstone tillsvidare uthyras. Beräknades den sålunda erhållna årliga hyresinkomsten till 25,000 kronor, skulle härigenom i det närmaste täckas räntan å det på byggnaden nedlagda kapitalet 521,800 kronor.

Vid båda alternativen besparades hyra för lokal åt en del av byggnadsstyrelsen, för närvarande utgående med 6,000 kronor.

Såväl Alternativ I som Alternativ II avsåge utrymning av de till chefen för lantförsvarsdepartementet och landshövdingen upplåtna stallar och vagnbodas inom Preisiska huset. Enligt båda förslagen skulle landshövdingen erhålla ersättning genom inredande i den vid Brunkebergsgatan varande delen av byggnaden av ett automobilgarage. Krigsministern syntes böra ersättas med ett årligt belopp av förslagsvis 1,200 kronor, vilket belopp motsvarade den hyresersättning, krigsministern för närvarande uppbure för sin andel i stall och vagnbodas.

Av det ovan anförda ansåge byggnadsstyrelsen framgå, att ett realiserande av Alternativ II skulle komma att ställa sig särdeles ekonomiskt fördelaktigt för statsverket. Visserligen bleve statsverkets engångsutgift för lokalernas iordningställande enligt detta alternativ något större än enligt Alternativ I, men denna skillnad uppvägdes mer än väl av de avgjort större fördelar, som komme att vinnas genom Alternativ II.

Av de båda sålunda framlagda alternativen funne sig styrelsen böra lämna sitt förord för Alternativ II.

Byggnadsstyrelsen hade emellertid även ansett sig böra undersöka, huruvida icke någon lämplig användning av ateljébyggnaden kunde vinnas genom vidtagande av endast mindre vidlyftiga ändrings- och reparationsarbeten inom densamma. En sålunda tänkt inredning, avsedd för ämbetsverk eller kommittéer, hade beräknats betinga en kostnad av 89,400 kronor, däri inbegripet kostnad för införande av värmeledning. Härutinnan hänvisade styrelsen till fyra skrivelser bilagda ritningar, betecknade »Förslag till ominredning av ateljébyggnadsaktiebolagets hus i Kungsträdgården» jämte kostnadsberäkning.

Styrelsen ansåge sig emellertid icke kunna tillstyrka en dylik användning av byggnaden i fråga. Denna bleve nämligen genom stor rumshöjd i två av densammas tre våningar svåruppeldad till nöjaktig värmegrad för tjänsterum och husets uppvärmning oproportionerligt dyrbar. Härtill komme, att de på en dylik mera provisorisk inredning nedlagda kostnaderna endast i ringa grad kunde tillgodogöras vid en kommande ombyggnad i ändamål att fullt och praktiskt utnyttja de fördelar, som kunde avvinnas denna byggnad.

På grund av den gjorda utredningen hemställde byggnadsstyrelsen *dels* att länsstyrelsen i Stockholms län och byggnadsstyrelsen måtte beredas ökade och förbättrade lokaler sålunda, att s. k. Preisiska huset inreddes för länsstyrelsen med bibehållande av landshövdingbostället och ateljébyggnadsaktiebolagets hus om- och påbyggdes för byggnadsstyrelsens räkning, allt på sätt bifogat förslag, betecknat Alternativ II, närmare utvisade,

dels att Kungl. Maj:t måtte hos innevarande års riksdag, utöver kostnaden för inlösen av ifrågavarande ateljébyggnad, äska för nyssnämnda ändamål erforderliga medel, sammanlagt 513,000 kronor,

dels ock att byggnadsstyrelsen måtte erhålla nådigt bemyndigande att utföra de sålunda föreslagna byggnadsarbetena.

Kungl. Maj:ts
befallnings-
havande i
Stockholms
län den 11
februari 1918.

I sin ovanberörda skrivelse av den 11 februari 1918 anför Kungl. Maj:ts befallningshavande, bland annat, följande:

»Åberopande sina skrivelser till överintendentsämbetet den 13 april och den 4 juli 1916 ävensom en promemoria av den 18 maj samma år, får Konungens befallningshavande rörande behovet av ökade ämbetslokaler för länsstyrelsen i Stockholms län äran anföra följande.

Såväl å landskansliet som å landskontoret har med ökat arbete och ökat antal tjänstemän behovet av i motsvarande grad ökat utrymme i arbetslokalerna blivit allt mera kännbart och är nu oavvisligt. Härtill bidrager ock, att av hittills vidtagna utökningar i lokaler blivit en följd, att landskansliets arbetsrum äro förlagda inom tre olika våningar i residenshuset, vilket i hög grad försvårar arbetet.

En utväg att vinna lindring i dessa svåra förhållanden yppade sig under år 1916, då på grund av framställning från sakkunniga för omorganisation av överintendentsämbetet undersökning verkställdes rörande möjligheten av att omändra landshövdingens boställsvåning till ämbetslokaler. Undersökningen ledde till ett för både Konungens befallningshavande och överintendentsämbetet antagligt förslag till anordnande av s. k. Preisiska huset till ämbetslokaler för de båda verken med utnyttjande av jämväl nämnda boställsvåning och med vidtagande av en jämförelsevis mindre tillbyggnad. Av skäl, som voro oberoende av ämbetsverken, skildes emellertid lokalfrågan från omorganisationsfrågan och lämnades lokalfrågan oavgjord.

Härvid kan så mycket mindre nu få bero, som genom med detta år vidtagna omorganisationer inom länsstyrelserna ytterligare krav på utrymme tillkommit dels genom ökat antal tjänstemän i ordinarie anställning, dels genom tillkomsten av en landsfogde och dels genom inrättandet inom landskontoret av en kronouppbördsavdelning.

Behovet av ämbetslokaler hos länsstyrelsen för nuvarande antal anställda och således utan hänsyn till sådana utvidgningar, som redan äro att med större eller mindre visshet förutse, framgår av följande sammanställning.

I. *Landshövdingens* rum, sessionssal m. m.

För landshövdingen erfordras två rum jämte ett toalettutrymme.

För sessionssal, vaktmästare, kapprum, väntrum och ett ytterst nödvändigt utrymme för expedition av post med alla cirkulär och mångfaldiganden jämte tillhörande apparater erfordras, beroende av storleken, ungefär fem rum.

Hela antalet rum är alltså 7 rum.

II. *Landskansliet*.

På landskansliet finnas, vaktmästarna icke medräknade, 18 personer anställda. Fem av dessa, nämligen landssekreteraren, länsassessorn, länsnotarien, andre länsnotarien och landsfogden, böra hava var sitt rum, även om några bland rummen kunna vara rätt små. De ständigt återkommande samtalen med sökande rörande deras ärenden bliva för mycket störande för arbetet, om plats för mer än en av dessa tjänstemän måste beredas i ett och samma rum.

För övriga 13 personer och för beredande av två skrivplatser för den sökande allmänheten samt för tillgodoseende av behovet av ett handarkiv och frukostrum i förening erfordras, beroende av storleken, omkring 6 rum. Hela behovet för landskansliet utgör således omkring 11 rum.

III. *Landskontoret*.

På landskontoret finnas 14 avlönade personer, av vilka landskamreraren och länsassessorn böra hava var sitt rum. För övriga 12 anställda och för två skrivplatser för den sökande allmänheten samt för ett behöfligt blankett- och frukostrum i förening erfordras, med hänsyn särskilt till den nya kronouppbördsavdelningens utrymmesbehov, omkring 7 rum. Hela behovet för landskontoret utgör följaktligen omkring 9 rum.

Hela antalet behöfliga rum blir sålunda 27.

Det nuvarande antalet rum kan med stort och smått anses utgöra 21.

1916 års förslag upptager 26 rum, av vilka dock två (nr 130 och 136 på ritningen den 23 augusti 1916) endast äro till hälften upplysta genom fönster.

Med någon utvidgning skulle alltså 1916 års förslag fortfarande kunna komma till användning.

Det torde ock böra redan nu uttalas, att länsstyrelsens lokalbehov kan fyllas, om till de nuvarande rummen lägges antingen landshövdingens boställsvåning eller den för närvarande av Kungl. byggnadsstyrelsen disponerade våningen en trappa upp från Drottninggatan.

I sammanhang med ämbetslokalerna erfordras herr- och damtoaletter i tillräckligt antal. Konungens befallningshavande utgår vid beräkningarna därifrån att vattenklosetter inredas och att centraluppvärmning införes i hela byggnaden.

På grund därav att de stora nybyggnaderna i grannkvarteren hindra luftväxlingen på residensets gård, är det ur hygienisk synpunkt nödvändigt, att det blir så ordnat att de i gården befintliga stallbyggnaderna icke vidare användas för hästar ävensom att en å gården uppsatt urinkur borttages. Därefter skulle gårdsplanen till avsevärd del kunna planteras.

Denna framställning berör icke domänintendentens arbetsrum inom fastigheten, länsstyrelsens arkivlokaler, en vaktmästarelägenhet eller den av en vaktmästare bebodda portvaktslägenheten invid uppgången till landshövdingens boställsvåning.

Konungens befallningshavande tillåter sig härigenom hemställa, huruvida genom Kungl. byggnadsstyrelsens benägna försorg utredning i nu angivna hänseenden kunde åstadkommas, därvid jämväl torde böra tagas i preliminärt övervägande på vilket sätt en utvidgning härnäst skulle kunna åstadkommas för landskansliet och landskontoret med 2 rum för vardera.»

*Departements-
chefen.*

Såsom ovan omnämnts har ateljébyggnadsaktiebolaget uppsagts till avflyttning från den hittills disponerade fastigheten senast den 1 oktober 1918. Redan med hänsyn till lydelsen av punkt 9 i ovan omnämnda kontrakt av den 25 september 1866, torde det redan nu böra bestämmas, för vilket eller vilka statens ändamål byggnaden skall användas.

Av den förebragta utredningen synes mig med full tydlighet framgå, att såväl byggnadsstyrelsens som Kungl. Maj:ts befallningshavandes lokaler äro ordnade på ett synnerligen otillfredsställande sätt. Utav de av byggnadsstyrelsen nu framlagda två förslagen till lokalfrågans lösning anser jag mig böra förorda det såsom Alternativ II betecknade förslaget, enligt vilket det s. k. Preisiska huset skulle inrymma ämbetslokaler åt befallningshavanden ävensom boställsvåning åt landshövdingen i Stockholms län samt ateljébyggnadsaktiebolagets hus skulle ombyggas för byggnadsstyrelsens räkning. Till motivering av detta mitt förord får jag, i anslutning till vad byggnadsstyrelsen anfört, framhålla följande.

Det såsom Alternativ I betecknade förslaget medgiver ytterst ringa utvidgningsmöjligheter; endast för länsstyrelsen skulle sådan möjlighet förefinnas och detta med ett utrymme av allenast två rum. Ytterligare lokaler kunna visserligen vid sedermera uppkommande behov erhållas

genom fastighetens påbyggande, men detta skulle ställa sig särdeles kostsamt i förhållande till vad därigenom vunnas. Enligt Alternativ II däremot erhållas goda utvidgningsmöjligheter inom såväl Preisiska huset som ateljébyggnadsaktiebolagets hus; skulle i en framtid så erfordras, kan dessutom den senare byggnaden tillbyggas åt söder. I likhet med byggnadsstyrelsen anser jag också, att ett genomförande av Alternativ II dessutom skulle i ekonomiskt avseende ställa sig mera fördelaktigt för statsverket. Engångsutgiften för statsverket bleve visserligen större för lokalernas iordningställande enligt Alternativ II än enligt Alternativ I, men denna skillnad uppväges mer än väl av de i många avseenden avgjort större fördelar, som komme att vinnas genom Alternativ II. Med hänsyn till tomtens läge bör jämväl tagas i betraktande, att ett realiserande av det nu förordade förslaget skulle på grund av förslagets tilltalande exteriör giva gatubilden ett värdefullt tillskott.

Vidkommande slutligen det av byggnadsstyrelsen framlagda resultatet av verkställd undersökning angående ateljébyggnadens användning efter vidtagande av allenast mindre ändrings- och reparationsarbeten inom densamma, anser jag mig, på de av byggnadsstyrelsen anförda, härovan omförmälda skäl, icke kunna tillstyrka ett sådant förslag.

Medel för de nu ifrågasatta arbetena hava, såsom jag förut nämnt, icke kunnat beräknas vid uppgörandet av förslagen till riksstat för år 1919 och tilläggsstat för år 1918. Jag kommer framdeles att förelägga förslag om beredande av tillgångar för detta liksom för vissa andra i statförslagen ej beräknade medelsbehov.

Åberopande vad i detta ärende blivit anført hemställer jag, med tillstyrkande av byggnadsstyrelsens ovan omförmälda, såsom Alternativ II betecknade ombyggnadsplan, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för beredande av förbättrade lokaler åt länsstyrelsen i Stockholms län och åt byggnadsstyrelsen enligt ovan angivna plan på extra stat för år 1919 under sjunde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 513,000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle proposition i ärendet till riksdagen avlätas av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Lidholm.